

ρὰν εἰς τὴν ἀγορὰν, εἰς τὴν Ἑξίαν τῆς πό-
 λεως, καὶ κομίσαντες ἐκεῖ τὰ ὅσα τῶν προγό-
 νων, ἔκαυσαν αὐτὰ πάντα, ἔπειτα ἀνεχώρησαν
 εἰς τοὺς Κορροῦς, καὶ περιπλανῶνται, ζητοῦν-
 τες ἄλλην πατρίδα, ὡς καὶ οἱ περισωθέντες Σου-
 λιῶται. Οἱ Ἑνετοὶ ὠνόμαζον τὴν Πάργαν ὄμ-
 μα καὶ ὠτίου τῶν Κορρῶν, ἐπειδὴ εἶναι ἀντι-
 κρὸς σχεδὸν τῆς κατωτέρας ὄκρης τῶν Κορρῶν.
 Τοὺς δὲ ἐγκατοίκους αὐτῆς λέγουσιν ὡς τέσσα-
 ρας γηλιάδας.

§. κγ'. Φανάρειον. Κατωτέρω δὲ τῆς Πάρ-
 γας, ὅπου εἶναι μικρὸς τις λιμὴν, εἶναι τὸ Φανά-
 ριον, πρὸς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Θυάμιος ποταμοῦ,
 ὡς νομίζει ὁ Μελέτιος. Ὁ δὲ ποταμὸς ὀνομά-
 ζεται τῶρα Γλυκὺς.

§. κδ'. Ῥηνιάσσα. Κατωτέρω δὲ τοῦ
 Φαναρίου, καὶ μετὰξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς Πρεσέζης
 εἶναι ἡ Ῥηνιάσσα, κώμη παραθαλασσίαι, ἔχου-
 σα καὶ φρούριον παλαιόν, ὅπου κατοικοῦσι δε-
 κα φαμίλιαι Τούρκων. Ἐξώθεν δὲ εἶναι ὡς
 τριάντα Καλύβαι, καὶ κατοικοῦν Χριστιανοί. Με-
 τὰ τὴν καταστροφὴν τοῦ Σουλίου κατέφυγον εἰς
 τὴν κώμην ταύτην ὡς εἴκοσι φαμίλιαι τῶν Σου-
 λιῶτων, γυναῖκες μόνον μὲ τὰ τέκνα οὐτῶν. Ἐπει-

θῆ δὲ ὠρμησα τὸ εὐαγγέλιον ὑπερῶν καὶ ἐκεῖ, ἢ φα-
 μιλία τοῦ Σουλῶτος Γεωργίου Μπότζη κα-
 λουμένου, ἐραβήθη τὸν θάνατον καὶ τὴν αἰχ-
 μαλωσίαν, ἣτις εὐρέθη εἰς εἷς Πύργον Κουλά
 τοῦ Δημουλά οὐραζόμενον. Ὅθεν ἡ Πρεσβύτις
 τῆς φαμιλίας Δέσπας καλουμένη, εἶπε πρὸς τὰς
 θυγατέρας, υἱούς καὶ ἐγγυνοὺς αὐτῆς, τί
 προτιμῶσι, τὸν θάνατον, ἢ τὴν αἰχμαλωσίαν.
 Μυριάκις τὸν θάνατον, ἀπεκριθήσαν. Ὅθεν εὗ-
 λεν εἰς τὴν μέσην τοῦ οἴκου τὸ κιβώτιον, τὸ
 ὅποιον ἦτον γεμίτην φουσέκια· ἔπειτα παρέτα-
 ξε περὶ αὐτὸ ὡς χορὸν καλοειδῆ τὰ ἱερῆα τῆς
 θυσίας, τὰ ὅποια ἦσαν δεκά, καὶ μετ' αὐτῆν ἐν-
 δεκά ψυχὰι, θύματα λογικά. Αὐτὴ δὲ ἐπιτελοῦ-
 σα τὴν ὑπουργίαν τῆς Ἱερείας, καὶ παρασκευά-
 ζουσα τὴν θυσίαν, ἀφ' οὗ ἠτοιμήθησαν ὅλα,
 καὶ ἠσπιάσθησαν τὸν τελευταῖον ἀσπασμὸν, ἔλα-
 βε τὸν ὄσουλόν εἰς τὰς χεῖρας, ἔπειτα ἐσάθη καὶ
 αὐτὴ εἰς τὴν τάξην τοῦ χοροῦ. Ἐκείθεν τοῖον
 ἐρῆψε τὸν ὄσουλόν εἰς τὸ κιβώτιον, καὶ οὕτως
 ἐθυσιάσθησαν εἰς ἀποφυγὴν τῆς αἰχμαλωσίας.

§. κβ'. Λαῦρον. Πρὸς τὸ εὐδύτερον τῆς
 χώρας ὡς ἐξ ὥρας ἀνωτέρω τῆς Πρεσβύτης, καὶ
 ἐπὶ κατωτέρω τοῦ Σουλίου, εἶναι τὸ Λαῦρον,

πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ ὄρους Σοῦλι, καὶ πλησίον τινὸς μικροῦ ποταμοῦ, Λαῦρα καλουμένη. ἔχει περίχωρα ἱκανὰ, ὥστε σχηματίζει περιχώρην ἀρκετήν, τὴν ὁποίαν ἔγραφον οἱ Ἑνετοὶ εἰς τοὺς πύνακας αὐτῶν ἐπαρχίαν τῆς Κασσώπειας γῶρας. Ἐκεῖ τοίνυν κατοικοῦσιν οἱ Λαυριῶται, οἵτινες ἦσαν πρότερον ὑποκείμενοι τοῦ Ἡγεμόνας τῆς Ἄρτης, νῦν δὲ ὑπόκειται καὶ ἡ Ἄρτα εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῶν Ἰωαννίνων. ἔχουσι καὶ οὗτοι ὀλίγον ἐμπόριον μὲ τὴν Πρέβεζαν καὶ Σαλαγόρον.

δ. κς'. Πρέβεζα. Κατωτέρω δὲ τῆς Ρηγιάστῃς εἶναι ἡ Νικόπολις, ὅπου σῶζονται ἔτι πολλὰ Ἐρείπια, καὶ ὠνομαζέται ὁ τόπος Παλαιοπρέβεζα. Κατωτέρω δὲ αὐτῆς ὡς μίαν ὠρῶν εἶναι ἡ νῦν Πρέβεζα εἰς τὸ βόρειον ἀκρωτήριον, καὶ εἰς τὸ ἔξω ρόμα τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, Πλάτ. 38°, 58'. Μῆκ. 18°, 29'. Πρωτὸν εἶχον αὐτὴν οἱ Τούρκοι, καὶ ἔκτισαν καὶ φρούριον εἰς φύλαξιν τοῦ ρευοῦ. Κατὰ τὴν εἰρήνην δὲ τοῦ Παπαροβίκα, ἔλαβον αὐτὴν οἱ Ἑνετοὶ τῷ 1684, ὁμοῦ μὲ τὴν Πάργαν, Βουθρωτῶν καὶ Βόνιτζαν τῆς Ἀκαρνανίας, καὶ τῷ 1701 κατηράρισαν τὸ φρούριον κατὰ τὴν συνθήκην. Ὁ κόλ-

πας τῆς Ἀμφρακίας διαίρεται εἰς δύο, εἰς μί-
 γρον καὶ μικρόν. Ἐπαμύνως ἔχει καὶ δύο σχήμα-
 τα, ἔσω καὶ ἔξω, ὅπου σχηματίζεται ὡς χερ-
 σούτσας. Ἡ Πριεζέζα ἄρα εἶναι εἰς τὸ ἔξω ρε-
 γνὸν τοῦ μικροῦ κόλπου, κτισμένη εἰς σχῆμα ἡ-
 μιανκλίον, καὶ βλέπουσα πρὸς τὸ ρεγνὸν, καὶ πρὸς
 τὸ ἀντίπεραν ἀκρωτηρίου τῆς Ἀκαρυπίας, ὅπου
 ἦτον ἡ πόλις Ἀνακτόριον καλουμένη, τῶν πα-
 λαιοῦ. Τὸ δὲ πλάτος τοῦ ρεγνοῦ τούτου εἶναι
 τεσσαράκοντα ραδίων, καὶ εἶτι ὀλίγον τι κατὰ Στρού-
 θονα. Ὁ δὲ κύκλος τοῦ κόλπου ὅλου, τριακω-
 σίων ραδίων. Ὅθεν ὁ μικρὸς κόλπος λέγεται τώ-
 ρα κόλπος τῆς Πριεζέζης, καὶ εἰς τοῦτον ἔγινεν
 ἡ διαδότησις ντυμαχία, ὅπου ἐνικήθη ὁ Ἀυτώ-
 νης. Ὁ δὲ ἄλλος κόλπος λέγεται τῆς Ἀργίης.
 Ἐλαδὸν τοῦτον καὶ τὴν Πριεζέζαν οἱ Γάλλοι τό-
 τε, ὡς καὶ τὰς ἄλλας πόλεις τῶν Ἑυετιῶν, ὡς
 εἴρηται, καὶ εὗρον τὸ διοικητήριον τῶν Ἑυετιῶν
 ἐρείπιον, δύο καλύβας αὐτῶν, καὶ ἐν παρεκλή-
 σιον, ὅλα κρημισμένα. Τρία κανόνια σιδηρᾶ
 εἰς τὴν γῆν κείμενα, καὶ δύοδεκα στρατιώτας φρου-
 ρῶν. Τριαίτη ἦτον τότε ἐκεῖ ἡ κατάσσις τῶν
 κραυούτων. Ἐκυρίευσε δὲ αὐτὴν ὁ Ἡγεμὼν τῶν
 Ἰωαννίνων, τῷ 1798, ὅπου ἔπαθον πολὺ κα-

κόν ἢ φρουρά τῶν Γάλλων, καὶ οἱ Ἐγκατοικοί. Οἱ μὲν Γάλλοι ἦσαν τριακόνσιοι, καὶ οἱ μὲν διακόνσιοι ἐλήφθησαν ἀιχμάλωτοι, οἱ δὲ ἄλλοι ἐφρονεύθησαν. Οἱ δὲ Ἐγκατοικοὶ ἦσαν ἑξακόνσιοι μόνου εἰς τὰ ὄπλα. Ἐκ πάντων δὲ τῶν Ἐγκατοίκων ἐφρονεύθησαν ὡς πεντακόνσιοι, καὶ ὡς χίλιοι ἐλήφθησαν ἀιχμάλωτοι· ὅσοι δὲ ἐσώθησαν εἶναι τῶρα ὑποκείμενοι εἰς τὸν Ἡγεμόνα τῶν Ἰωαννίνων. Ἡ Πρέβεζα ἔχει λιμένα καλόν, καὶ ἐμπορίου ἰκανόν, γευνημάτων, Ἐλαίου, Ἐλαιῶν, δερμάτων καὶ ἄλλων. Οὗτος ὁ λιμὴν εἶναι ἀποθήκη ἐμπορικὴ τῆς πέραξ Ἰπείρου, καὶ ἐκεῖ γίνονται αἱ κάλλισται Ἐλαῖαι. Τοὺς δὲ Ἐγκατοίκους αὐτῆς λέγουσι δώδεκα χιλιάδας.

δ. κζ'. Σαλαγόρα. Ἡ καλονὴ τοῦ κόλπου τούτου εἶναι ἀπερίγραπτος ὡς λέγουσιν οἱ περιηγηταί, ἐκ τῶν πλοίων θεωρουμένη, ὅταν εἰσέρχονται καὶ ἐξέρχονται. Ἐπειδὴ αἱ πλευραὶ αὐτοῦ ἔχουσι πολλὴν ποικιλίαν, κωμῶν παραθαλασσίων, κριλάδων, λόφων, καὶ ἄλλων τοιούτων· ἔτι δὲ φαίνονται καὶ αἱ χιονοσκεπασταὶ κορυφαὶ τοῦ Πίνδου, καὶ ἄλλων πλησιέστερων ὄρων. Πρὸς τὴν μέσην σχεδὸν τῆς βορείας πλευρᾶς, ὅπου χύνεται ὁ ποταμὸς Χύραθρος,

νῦν δὲ Βελιτταὶ καλουμένοις, ἢ κατ' ἄλλους, τῶν Ῥωγῶν, εἶναι λιμὴν καλὸς καὶ Κώμη Σαλαγγόρα καλουμένη, ἕσσι πλησίον εὐλα ἦσαν ὁ Ἄρταρος. Οὗτος ὁ λιμὴν εἶναι ἡ ἐμπορικὴ ἀπαύγαν τῆς Ἄρτης, τῶν Ἰωαννῶν, καὶ τῆς ἄλλης μεσημβριῆς Ἡπείρου.

§. κη'. Ἄρτα. Ἀνωτέρω δὲ τοῦ κόλπου ὡς εὐδὲκα μίλια Ἰταλικὰ, εἶναι ἡ Ἄρτα κατὰ τὴν ἀντολιανὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ Ἀράχθου, ἢ τῆς Ἄρτης νῦν καλουμένου, καὶ πρὸς τὰς ὑπερβίαις τοῦ Πασσαπαίου ὄρους, Πλάτ. 39^ο, 8'. Μῆκ. 18^ο, 54', εἰς τόπον χαριέστατον, καὶ πρωταρχόθεν τὸν ὀρίζοντα ἐλεύθερον ἔχουσα. Αὕτη ἡ πόλις εἶναι ὠραία καὶ μεγάλη, ἔχουσα ὡς οὐκὼ γυλιᾶδας ἐγκατοίκους, ὧν μόλις τὸ τέσσαρτον εἶναι Τοῦρκοι. Οἱ δὲ ἄλλοι εἶναι Χριστιανοί, οἵτινες ἔχουσι καὶ θρόνον Μητροπολίτου. Εὐρίστανται δὲ καί τινες Ἑβραῖοι. Πρώτῳ μὲν ἦσαν Ἡγεμονία ἰδιαιτέρη, νῦν δὲ ὑποκαταστῆναι τῆν ἐξουσίαν τοῦ Ἡγεμόνου τῶν Ἰωαννῶν. Ἡ γέφυρα τῆς Ἄρτης καὶ μία Ἐκκλησία παλαιὰ, εἶναι οἰκοδομαὶ τῶν Δεσποτῶν τῆς Ἡπείρου, περιουσίας ἄξια. Αἱ περὶ αὐτῆς πεδιάδες εἶναι εὐφορώταται, οἱ δὲ γήλοφοι πλη-

ρεις ἀμπελώνων, ἔπου γίνεται οἶνος καὶ ταμπάκος
 κάλλιτος, καὶ ἄλλοι διάφοροι καρπεῖ. Ἡ Ἄρτα ἔ-
 χει ἐμπόριον σχεδὸν μὲ ὅλην τὴν Ἡπειρον, καὶ
 μὲ τὴν Λαρίσσαν καὶ Θεσσαλονίκην. Τὸ δὲ ἐμ-
 πόριον αὐτῆς εἶναι γεννήματα, ὄσπρια, πωρικὰ
 διάφορα, βαμβάκειον, λιναρίου, μαλλίου, ἐξέρ-
 ματα, βαλλανθίδιον, ῥοῦχα, ὑφάσματα μετα-
 ξωτὰ καὶ ἄλλα, οἶνος, ῥακή, ταμπάκος, ζῶα,
 βώδια, πρόβατα, χοῖροι καὶ ξυλική. Ἔχει καὶ
 δύο ἐργόχειρα, καὶ εἰς μὲν τὸ ἓν κατασκευάζουσι
 ῥοῦχα, ἐξ ὧν γίνονται τὰ φορέματα τῶν ἐγγω-
 ρίων, καὶ περιτοκῶν, τὰ καπὸτα λεγόμενα. Εἰς
 τὸ ἄλλου δὲ, ὑφαίνουσιν ὑφάσματα ποικίλα, τοὺς
 ἀλατζιάδας λεγομένους, καὶ ἐκεῖθεν λαμβάνου-
 σιν εἰς πολλὰ μέρη τῆς Ἑλλάδος. Ἐκεῖθεν ἐ-
 λάμβανεν ἡ Μάλτα τὴν ναυπηγήσιμον καὶ οἰκο-
 δομήσιμον ξυλικήν. Πρὸ εὐδὲς αἰῶνος ὁμως ἔλθο-
 νον οἱ Γάλλοι τὸ ἐμπόριον τοῦτο διὰ τὸ ναυ-
 πηγεῖν τοῦ Τολουίου, ὡς εἶχον ἐμπορείου ἐπὶ
 τούτῳ εἰς τὴν Ἄρταν. Καὶ ἐπειδὴ οἱ ἐγγώραιοι
 δὲν ἐγνώριζον τὴν ἀκμάζουσαν ἡλικίαν τῶν δέν-
 δρων, καθ' ἣν πρέπει νὰ κόπτονται, ἐφρόντιζον
 αὐτοὶ περὶ τούτου, πληρώνουτες εἰκοσι χιλιάδας
 γούσια ἐτησίως εἰς τὴν διοίκησιν. Καὶ οὕτως ἔ-

απταν τοσαύτην ξυλακὴν τῶν χοίρων, ὡς ἡ τιμη εὐκείνου κηδικοῦ ποδῶς, εἰς τὴν οὐκωδωμὴν θεωρημένον, ἐγένετο τρισὺντα παρόδων.

§. 29. Τὰ Ἰωάνναινα εἶναι κατ' εὐθείαν πρὸς ἄρκτον τῆς Ἄρτης, καὶ εἰς τὸν ὄρομον τοῦτον, ὅς τις εἶναι ἀριστερόθεν τοῦ Ἀράχθου ποταμοῦ, εἶναι διάφορα: Κῶμαι, ὡς ἡ Κουματζιάδεις, Μουλαῖα, Πέντε Πηγάδια, Βρόντζα, ἔπειτα τὸ Χιῶν, ὁ ἅγιος Δημήτριος ὡς εἴρηται. Πρὸς δυσμας δὲ τοῦ μέρους τοῦτου εἶναι τὰ βουνὰ καὶ αἱ Κῶμαι τοῦ Σουλίου.

§. 30. Νέα γῆ. Πρὸς ἀνατολὸς τοῦ ποταμοῦ, καὶ τῆς Ἄρτης, εἶναι ὁ Ἰσαχθός ποταμὸς, ὅς τις χωρίζεται εἰς δύο μέρη ἀνωτέρω τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, καὶ σχηματίζει ἐν Δέλτα ὡς τοῦ Νείλου. Εἰς τοῦτο τὸ Δέλτα εἶναι τινὲς Κῶμαι, καὶ ἡ πρωτεύουσα αὐτῶν ὠνομάζεται Τέρτα Νέσα, οἶον νέα γῆ. Οἱ μὲν ἐγγάτοικοι τῆς γῆς ταύτης εἶναι Χριστιανοί, Ἑβραῖοι καὶ τινὲς Ἑσπεῖοι ἐξωρισμένοι ἐκ τῆς πατρίδος αὐτῶν. Ἡ δὲ γῆ εἶναι ἀτηροτρόγος καὶ εὐφορὸς παντοίων καρπῶν, οἴνου, ἐλαίου, βαμβαίου, ταμπάκου καὶ ἄλλων. Ὅθεν οἱ ἐγγεώριοι καταγίνονται εἰς τὴν καλλιέργειαν τούτων. Ἐκεῖ γίνονται οἱ πλεί-

τανοι θαυμασίου μεγέθους, εὐρίσκονται καὶ ὕδα-
 τα θαρμὰ, ἀλλ' ἢ χρῆσις αὐτῶν εἶναι ἀγνώστου.
 Ὁ δὲ ποταμὸς Ἰναχὸς εἶναι ἰχθυοτρόφος, ἀλλ'
 ἀνεπιμέλητος καὶ ἀπλευστος.

Δ. λα΄. Τρίκαλα. Μεταξὺ δὲ τῆς Νέας
 γῆς καὶ τῆς Ἄρτης πλησίον τοῦ κόλπου τῆς
 Ἀμβρακίας, εἶναι ἓνα παλαιὸν φρούριον εἰς τὸ
 ὕδωρ βυθισμένον, Φειδόκασρον ἤδη ὀνομαζό-
 μενον. Ἀνωτέρω δὲ τούτου μεταξὺ αὐτοῦ καὶ
 τῆς Ἄρτης εἶναι δύο κῶμαι, καὶ ἡ μία ὀνομαί-
 ζεται Κακωρσία, ἡ δὲ ἄλλη ἢ ἀνωτέρω, Μαυ-
 ρίλειον. Πρὸς ἀνατολὰς δὲ τούτων εἶναι ἓν μο-
 ναστήριον τοῦ προφήτου Ἑλίου. Ἀνωτέρω δὲ
 τοῦ Μοναστηρίου ὡς δύο ὥρας εἶναι τὰ Τρίκαλα,
 ὡς δύο ὥρας πρὸς ἀνατολὰς τῆς Ἄρτης, ὅπου
 ἦταν ἡ Ἀπεραντία τὸ πάλαι. Ἡ κῶμη αὕτη εἶ-
 ναι εἰς τὰς ὑψεῖας ἑνὸς ὄρους, καὶ ἔχει ὡς
 τριακοσίους οἴκους, πάντας καταγεῖτους. Οἱ δὲ
 ἐγκαίτοιχοι εἶναι Χριστιανοί, καὶ καταγίνονται εἰς
 τὴν γεωργικὴν καὶ ποιμνικὴν. Γίνονται Ἐλαιον,
 Ταμπάκος, καὶ Βαμβάκιον, ἔχουσι καὶ ἐργόχει-
 ρα ποιέων ὑφασμάτων. Ἄλλα ὅμως εἶναι τὰ
 Τρίκαλα τῆς Θεσσαλίας.

§. λβ'. Ἀνωτέρω δὲ τούτων κατ' εὐθείαν
 πρὸς ἄρκτον ἕως εἰς τὸ Μέσσειον, εἶναι πολλαὶ
 καὶ διάφοραι Κώμαι. Κατ' ἑκείνῳ τὸ μέρος εἶναι δὲ
 τὸ ὑψίστου Ζελλογαν, ὅπου εἶναι ἓν μοναστή-
 ριον, καὶ ὡς δέκα οἶκα. Ἐκεῖ κατέφυγον τινὲς
 Σουλιῶται μετὰ τὴν καταστροφήν αὐτῶν, καὶ
 παλινοκηρίσθησαν, ἤνυγκάσθησαν τούτων, ὡς ἐξήντα
 γυναῖκες αὐτῶν, ἐρῶντες πρῶτον τὰ τέκνα εἰς
 τὸν προμανῶν, ἔπειτα ἔπεσαν καὶ αὐταὶ καὶ ἐφο-
 νεύθησαν, ὥστε μὴ ληθῶσιν αἰχμαλῶται. Οἱ δὲ
 λοιποὶ ἄνδρες καὶ γυναῖκες, ὠρμήσαν τὴν νύκτα,
 καὶ φύγοντες πολεμοῦντες, καὶ ἐφονεύθησαν πολ-
 λοι. Οἱ δὲ ἄλλοι διεσκορπίσθησαν εἰς τὰ δάση
 καταδιωκόμενοι, ὡς ἐφύγεον οἱ γουεῖς καὶ αἱ
 μητέρες τὰ τέκνα αὐτῶν, ἐπειδὴ ἔκλαιον, καὶ
 ἤκουον οἱ ἐχθροὶ τὰς φωνάς. Τέλος δὲ ἐσώθη-
 σαν ὡς ἑκατὸν πενήντα εἰς τὴν Πόργαν, οἱ δὲ
 ἄλλοι ἐλήθησαν αἰχμαλῶται, καὶ ἐκομίσθησαν
 εἰς τὰ Ἰωάννα. Ὁ Ἀλῆ Πασσῆς ὅμως δὲν τοὺς
 ἐβλαψεν, ἀλλὰ τοὺς ἔσειλε καὶ ἀποικίωσεν εἰς
 μίαν Κώμην Βουργαρέλι καλουμένην κατὰ τοὺς
 πρόποδας τῆς Τζουμέρκας. Ὅταν ἂν δὲν ἐφο-
 νεύοντο καὶ οἱ ἄλλοι πολεμοῦντες ἀπελπισμένως,
 ὡς καὶ αἱ γυναῖκες, εἶν ἐπ' ἄριστον κακόν.

§. λγ'. Οὕτω ταύτων χωροῦντες πρὸς Ἄρ-
 τεν, εὐρίσκομεν τὴν Κώμην Θεωριανὸν, ἔπειτα
 τὸ Γαρδίκι, τὴν Κάσπευον, Φοῦρσαν, καὶ τὴν
 Ζαρακείτξαν, ἣ ὁποία εἶναι πλησίον τοῦ Ἀράχ-
 θου ποταμοῦ, καὶ πρὸς τὸ ἀνατολικὸν τῆς ῥη-
 θείσης Κώμης, πέντε Πηγὰδια καλουμένης. Ἀ-
 νωτέρω δὲ ταύτης εἶναι τὰ Βλαχοχώρια, ἔπειτα
 ἡ Καλαρίτη, ἣθεν διαβαίνει ὁ μικρὸς δρόμος ἀ-
 πό τῶν Ἰωαννίνων εἰς τὰ Τρίκαλα, ὥστε ἡ Κα-
 λαρίτη εἶναι μεταξύ Ἰωαννίνων καὶ Τρικάλων.
 Ἀνωτέρω δὲ ταύτης εἶναι καὶ ἄλλαι Κῶμαι, ἔπει-
 τα ἡ Σαράκουσα. Ἐτι ἀνωτέρω ἡ Κλινοῦσα, ἔπειτα
 τὸ Μίσσοβον. Αὗται εἶναι πρὸς ἀνατολὰς τοῦ
 Ἀράχθου ποταμοῦ ἐπισημότεραι Κῶμαι. Οὗτοι
 λοιπὸν εἶναι οἱ ἐπισημότεροι τόποι, Ἠγεμονίαι,
 πόλεις καὶ Κῶμαι τῆς νεῆας Ἠπείρου, τὰς ἐποίας
 ἐξουσιάζει ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς, ὁ νῦν Ἠγεμὼν τῆς
 Ἠπείρου, ὅστις ἐξουσιάζει καὶ ἄλλα πολλὰ μέρη
 τῆς Ἐιλάδος, Θεσσαλίας, Μακεδονίας καὶ Ἰλ-
 λυρίας. Καὶ σχεδὸν, ὅσους τόπους ἐξουσιάζουσι
 Πύρρος, καὶ Μιχαὴλ ὁ Δεσπότης, αὐτοὺς καὶ
 ἔτι πλείους ἐξουσιάζει ὁ Ἀλῆ Πασσᾶς ἤδη.
 Ἄλλ' ἐκείνων ἡ Γεωγραφία ἀνήκει εἰς τὰς οἰκίας
 ἐπαρχίας.

§. λδ'. Ταῖς νεώτεροι λέγουσιν, ὅτι οἱ πα-
 τριοὶ, οἵτινες ἐκώσονται εἰς τὸ Τεπελέγγι, εἶναι
 ὁ Ἄως καὶ Κιλοδύς τῶν παλαιῶν, καὶ πλη-
 σίον τοῦ Τεπελέγγι ἦτον ἡ πόλις Ὀμφαλείων· Ἡ
 δὲ Κιλοδοῦρα εἶναι ἐκεῖ, ὅπου ἦσαν τὰ Θρυλ-
 λοῦμενα ἐπὶ τοῦ Ἄωου καλούμενα· Ἡ δὲ Περμε-
 τή εἶναι ἡ Ἀντιγύσια, ἡ δὲ Παλαιοπωγωνικὴ,
 ἣτις εἶναι κατωτέρω τῆς Περμετῆς, εἶναι ἡ Ἐ-
 ατομπεδών. Τὸ δὲ Ἀργυρόκασρον, ἡ Φανωτή,
 ἣτις ὠνομάσθη ἕξερων Ἀδριανούπολις. Ταῖς δὲ
 Ἰωάννικα ἔατταν ὁ Καντακουζηνὸς Ἰωάννης, συγ-
 γνής τοῦ Αυτοκράτορος Ἰωάννου τοῦ Καντα-
 κουζηνου. Ἡ δὲ Κένιζα εἶναι ἡ παλαιὰ Στύβι-
 ρα. Ἡ δὲ Δωδώνη ἦτον ἐκεῖ, ὅπου εἶναι ἡδὴ
 τὸ μενασήριον τοῦ Προφήτου Ἡλιου εἰς τὸ ὄρος
 κατῶθεν τοῦ Ζαγορίου. Ἡ δὲ Μαρμαρίτα εἶναι ἡ
 Γυτάση· ἡ Παραμυθία, αἱ Βαθίαι· ἡ Πόργα,
 Γέφυρα. Τὸ Δέλεων Ἐλεός. Ταῦτα καὶ περὶ
 τῆς νῦν Γεωγραφίας.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.

Περιέχον Νεὶ Πίνακας Ὀδοιπορικῆς.

Ἐπειδὴ ἀνετίθμεν περὶ παλαιῶς καὶ νέας Ἱστορίας καὶ Γεωγραφίας, ἐν αἷς περιπλέκονται πολλοὶ τύποι καὶ πόλεις, ἔχουσαι ἀναφορὰν μὲ τὰς νέας, δεῖν εἶναι ἀνωφελεῖς καὶ κατατάξωμεν καί τινος πίνακας Ὀδοιπορικοῦς, οἱ ὅποιοι συντίθουσι πολὺ εἰς γνώσιν τῆς τε παλαιῆς καὶ νέας Γεωγραφίας, καὶ τῆς μεταβολῆς τῶν ὀνομάτων. Ἐκεῖ θέλομεν εἰδῆ, ὅτι ἡ Ἑλλάς ἐφύλαξέ τινα παλαιὰ ὀνόματα, τὰ δὲ ἄλλα μέρη καὶ μάλιστα τῆς ἀνω Μακεδονίας, Μοισίας, Ἰλλυρίας καὶ Ἠπειροῦ, μετέβαλεν αὐτὰ δι' ὅλου, ὡς καὶ πρότερον εἴρηται, ἐκτὸς ὀλίγων τιμῶν, καὶ τούτων παντάπασι διεφθαρμένων. Ἐπεὶ δὲ οἱ Πίνακες οὗτοι ὠφελούσι πολλοὶ καὶ τοὺς Ἐμπόρους τοῦ γένους, οἱ ὅποιοι περιφέρονται ὅείποτε ἐμπορευόμενοι ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν, καὶ ἀπὸ πανηγύρεως ἐμπορικῆς εἰς πανήγυριν. Οἱ Πίνακες μετεφράσθησαν ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ (α), καὶ ἐνδε-

(α) Ἐκ τοῦ Guillaume de Vaudoucourt. Manic. 1818.

Ἐξεδίθησαν δὲ μὲ Χάρταν τῆς Τουρκίας, καὶ αὕτη εἶναι ἡ

D d

γεται καὶ εὐρεθεὶς ἐσφαλμέναι, ἢ εἰς διαστήματα, ἢ εἰς ὁμίματα, τόπων καὶ νέων πόλεων. Ὅθεν παρακολούθησαν τοὺς Ἐμπόρους καὶ τοὺς ἄλλους ἐδεικνύουσ, ὅπου εὕρηται ταιαῦτα, καὶ τὰ σημειώσασαι, καὶ καὶ μὲς τὰ καταλογῶσι, καὶ τὰ ἰσχυροποιήσωμεν, ἐπειδὴ ἄλλον τρόπον εἰς ἐχομεν εἰς διαστήματα τῆς Γεωγραφίας τῶν τόπων μας, ὡς πρός τὸ εἶδος ταῦτο θεωρουμένης. Οὕτως εὐθὺς καὶ ἅπαντες γίνονται ἀσφαλτα καὶ εὐτελεῖ τὰ τοιαῦτα. Ὅθεν εἶχει καὶ ὁ συγγραφεὺς ταιαῦτα, ἅπαντα εἰκνύσασαι, ὅπου γνωρίζω, ὅπου δὲ ἀγνοῶ, λέγω ὅτι ἀπορῶ, διότι ταῦτα εἶναι ἔργον τοῦ αὐτοῦ ἄνθρωπου.

Ἐπειδὴ λοιπὸν οἱ πύσαντες εἶναι μάλιστα εἰς χεῖρω τῶν Ἐμπόρων πικρῶν, σφῆλα τὰ εὐρήματα ὡς ὁμιλοῦνται κατωῦς ἡδὴ, σημειώσω μόνον τὰ ἀξιοσημεῖα παλαιά, προσθέτων καὶ τὴν μήκη καὶ πλάτη τῶν ἐπισήμων καὶ ὀλίγων ἐγνωσμένων πόλεων, εἰς εὐκολωτέρον κατὰ τὴν τῶν εἰδέτων τὰ τοιαῦτα. Τὰ δὲ μήκη καὶ πλάτη ἐλήφθησαν κατὰ τὸν Χάρτην τοῦ βέλτερος συγγραφέως.

πρώτη τῶν εἰκνύσασαι τούτων ἔργον παραβλήματι τῶν ὀνομάτων καὶ μετὰ ἄλλων δόξαται, καὶ μάλιστα μετὰ τῶν τῶν ἰσχυροποιήσασαι.

ΠΙΝΑΚΩΝ ὈΔΟΙΠΟΡΙΚΩΝ.

Α΄.

Ἐκ τῶν Ἰωαννίνων εἰς Θεσσαλονίκην, 54
ὥραι.

Ἐκ τῶν Ἰωαννίνων εἰς τὴν Ἰωαννέχην (α)
ὥραι 3 ὥραι. Ἐκεῖθεν δὲ εἰς τὸ Βαλδούνα
Χάρι, 2. Καὶ οὕτω καθεξῆς, Πουρναῖρι 3. Κρα-
σίαν 3. Γέφυραν Βενίτικην 7. Γρεβενά 2. Σαρ-
γηλά 4. Κοζάνην 3. Σεῖλυ 4. Βέροιαν 5. Κα-
ρσινάκ 6. Βαρδάρ Κρυπρι 2. Γουδοῦρον 1.
Λεπλι 1. Θεσσαλονίκην 2.

Β΄.

Ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης εἰς Κωνσταντινούπο-
λιν, 108 ὥραι (β).

(α) Κώμη πρὸς Ἀνατολὰς τῆς Λίμνης τῶν Ἰωαννίνων,
τὴν ὁποίαν δὲν ἔχει τῆ Κάρτα τοῦ Πουκεβιά. Ἄλλα δὲ
γράφουσιν αὐτὴν Ἰαννίτζαν. Τούτου τὸν πίνακα ἔχει ὁ
συγγραφεὺς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως. Ἐγὼ δ' ἀνέστρεψα
αὐτὸν ἀπὸ Ἰωαννίνων.

(β) Οὕτω λέγεται ὁ συγγραφεὺς· ἀλλ' εἰς τὸν πίνακα
αὐτὸν γίνονται 89 μὲν Πράξεις, ὅν ἔχει λέγει ὅτι εἶναι μέ-

D d 2

Λαγαυδών 4. Κιλησαλι 4. Μπεσάκια 4. Γε-
 δία Μπουγαζι 4. Τζατ' όγζι 5½. Όρζατι 1½.
 Μουσανα 2½. Πράουσαν 3½. Κασάλαν 3. Κα-
 ρα σεν 4. Γεντζε 5. Μπορουν Κιαλτσι 3. Με-
 κλεν 2. Κουμπουριζιουσαν 3. Κιουπεκλι 4. Μάουω
 4. Φερεζια 8. Μοριτζαν 1. Χουλαρ 2. Κισ-
 ζον 3. Μιγαλαρ 3. Γεντζια 7. Ραδουσαν 4.
 Τουρμακλι 9. Έραλι 2. Έουι Έρκλι 1. Πα-
 πασι 1. Σηλουβριαν 2. Κουμπουραζ 4. Βου-
 ρουκ Τζεκεμεζεν 2. Κουτζουκ Τζεκεμεζεν 3½.
 Κουσαντουπολω 2½.

Γ.

Από Κουσαντουπολεως εις Ιουσιλ: 131 ώρ.
 Μέγροι Σηλουβριας 12. (ώρ. Β'). Κεντη 2½.
 Κουζλι 1½. Τζουρλου 4. Καρριςραν 4. Τζα-
 τάλ Μπουραζ 4 (3). Σαράντα Έκκλησο. 10.

εν 79, και κατ' έκαστον τον αριθμον ακολουθούν και ει
 έκαστον εξαριθμούνται. Έτι δα και η φυσική θείσι της περι-
 τών Στραμώνα πλευρής τω κάμπου έκείνου, είναι έσφαλ-
 μήση. Διόρθωση τών αυτών κατά την Κάρταν τω
 Κουζλιου.

(9) Μεταξύ Μπουραζ και Καρριςραν είναι ο λόφος,
 (Ταπός), ον ούκως Σουλτάν Μουράτ' ο α, οτε έστρέψεν
 κατά Σέρβων τω 1389.

Ἐρεκλέρ 4½. Κοζὰ Ταρλάν, μένει εἰς τὰ δεξιὰ
 2. Κανζρόν 2. Φακὴν 4. Ἐντεῦθεν εἰς τὸ πλη-
 αῖον τῆς Μαύρης Θαλάσσης Μπουργάζ ὥραι 10
 (α). Ἀπὸ τῆς Φακῆς εἰς τὸ Καρα Μπουναρ 4.
 Δούς Κασρί, μένει ἀριστερά, 3. Μπενλή 1½.
 Ἄδής 3. Ναδρ Δερβέν, μένει ἀριστερά, 3. Ἐν-
 τεῦθεν ἢ εἰς τὸ Μπαλκάν, Αἷμον, ἀνάβασις δύο
 ὥρων. Ζέγγαν, εἰς τὸν ποταμὸν Κιουτζούκ Καμ-
 τζικ, 6. Γενὶ Κιρὶ, εἰς τὸν ποταμ. Μπουγρὸν
 Καμτζικ 3. Παραβαδι, ἢ Πραβάδα:αν 3. Ἐν-
 τεῦθεν εἰς Βάρουαν 6 ὥραι. Ἀπὸ δὲ τοῦ Παρα-
 βαδι εἰς Κοζλίσκαν 4. Οὐζουλὴ 2. Χατζιογ-
 λου Παζάρ 4. Καραμπακί 4½. Μαγκαλίαν 8. Κο-
 ρεντζέν 8. Καργελίκ 4½. Πελιτελή 1½. Ἐντεῦθεν εἰς
 τὸ Καρα Κερμαν 1½. Ἀπὸ τοῦ Πελιτελή εἰς τὸ
 Καζπλή 3. Καμπατάγ 5. Κεζελμπασί 4. Τούλ-
 τζαν 2. Ἰσμαῖλ πέραν τοῦ Ἰσρου 4. (β) Μεταξὺ
 Τζούρλας καὶ Ἰσρου ἦτον ἡ πάλαι νῆσος Πεύκη.

(α) Οὕτω λέγει εἰς τὸν Πέδικα, ἀλλ' εἰς τὴν Χάρτιαν
 αὐτῶ ἔγει ἀπὸ τοῦ Καραμπουναρ τὸν δρόμον εἰς τὸ
 Μπουργάζι, κατὰ τὴν Χάρτιαν τοῦ Κονράδου.

(β) Ὁ Δούνασις κἀνωθεν τῆς Ἀξιουπόλεως, τῆς ἤδη
 Ῥατσάδας, ἀνεμάξτε Ἰσρην, καὶ ἀνωθεν αὐτῆς εἰς τὰς
 πηγὰς αὐτοῦ, Δάγευσι.

Δ.

Ἐκ τῆς Βάρης εἰς Γαλιτζί 57½.

Ἐκ τῆς Βάρης, (ὄρα Γ.) εἰς Ἀσσημελέρ
2. Σαρηγιάλ 2. Σιαχμελέρ 2. Γιλωλία 2. Κα-
ραμπαι 2. Καρὰ Γρασαζτι 2. Ἐρμανογλεῖ
αἰογλουσῶ 1. Γκεζελία 4 (α). Οὐζουκάραι
Γεὶ Μεγαλὴν 2½. Ὀσμυζαί 1 (β). Μου-
ραδλάρ 2. Καρὰ Μουράτ 4 (γ). Ἰσερὶ 2. Κορ-
ζιπλάρ 2 (δ). Ποτούρ 4. Ἰσερὺν 4½. Γενίσα-
λὶν ½. Μπαμπαντῶν 2. Ἰσακτζί 8. Ρεὶ 4.
Γαλιτζί 4.

Ε.

Ἐκ τῆς Βάρης εἰς Ρουσιζιούκ 41 ὄρ.

Ἐκ Βάρης εἰς Παραβαδίν 6. Σούμλα 10.
Ἐκ Ρογγράδ 10. Ρουσιζιούκ 15.

(α) Ἐστῆσαν εἰς Ράσσεν σῆμα 7. δηλαδή * εἰς Κο-
βιδῶν 3. Ἀσσημελέρ 2. Ράσσεν 2. Καὶ εἰς Μπακα-
λίαν 4 ἀπὸ τοῦ Γκεζελία.

(β) Ἐστῆσαν πάλιν 8 εἰς Ράσσεν. Μπουλπουλάρ
1. Οὐζὺν Μεγαλὴν 3. Ράσσεν 4.

(γ) Ἐστῆσαν δὲ εἰς Ράσσεν 8. Μπακλίν 2. Κα-
ζιπλάρ 2. Ράσσεν 4.

(δ) Ἐστῆσαν δὲ εἰς Ἰσερὺν 8. Καζελὸς 1. Σιπλάρ
2. Καζιπλάρ 1. Ἰσερὺν 4.